

POSTANOWIENIE

7 sierpnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 7 sierpnia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku M.W.

z udziałem J.W., A.W., A.G., M.Z., D.Z.

o ustanowienie służebności drogi koniecznej,

na skutek skargi kasacyjnej J.W. i A.W.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie

z 17 kwietnia 2025 r., II Ca 926/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. obciąża uczestników J.W. i A.W. kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz wnioskodawczyni, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnicy A.W. i J.W. powołali się na istotne zagadnienie prawne, wyrażające się w pytaniu, czy jeżeli istnieje możliwość wytyczenia drogi koniecznej przez inną nieruchomość, sąd może obciążyć służebnością nieruchomość, której właściciel realizuje inwestycję budowlaną, jeżeli prowadzi to do faktycznego uniemożliwienia tej realizacji.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Wskazana przez skarżących kwestia nie spełniała wskazanych wymagań i to w stopniu oczywistym. Motywy wniosku stanowiły w istocie polemikę ze stanowiskiem Sądów *meriti* co do wyboru jednego z wariantów przebiegu drogi koniecznej, przy czym Sądy rozpoznające sprawę wyjaśniły dostatecznie, dlaczego kontestowany przez skarżących uczestników wariant przebiegu drogi koniecznej uznały za optymalny. W sprawie nie udowodniono ponadto, iżby ustalony przebieg drogi koniecznej uniemożliwiał skarżącym realizację inwestycji budowlanej, a polemika z tym stanowiskiem na etapie postępowania kasacyjnego nie mogła okazać się skuteczna (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Ubocznie należało zauważyć, że w złożonej skardze nieprawidłowo scalono argumenty mające przemawiać za jej przyjęciem do rozpoznania z uzasadnieniem

podstaw kasacyjnych, podczas gdy – zgodnie z ugruntowanym poglądem – wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie stanowi, obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.), odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Wymaga to od skarżącego zawarcia w skardze redakcyjnie wyodrębnionego i samodzielnego wyводу prawnego, zmierzającego do uzasadnienia przyczyn kasacyjnych oraz – osobno – uzasadnienia podstaw kasacyjnych. Dystynkcja ta wiąże się z odrębnym i samodzielnym celem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, polegającym na przytoczeniu prawnych racji warunkujących merytoryczne rozstrzygnięcie skargi kasacyjnej, z uwzględnieniem publicznoprawnych, ponadindywidualnych zadań tego środka zaskarżenia.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 520 § 3, art. 98 § 1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.G.)

[SOP]